

TALEPAPIR

DET TALTE ORD GÆLDER

Anledning	Samråd i Børne- og Undervisningsudvalget
Titel	Svar på spørgsmål A, B og C
Målgruppe	Børne- og Undervisningsudvalget
Arrangør	Børne- og Undervisningsudvalget
Taletid	5-10 min.
Tid og sted	Den 25. oktober 2016, kl. 15-16 Folketinget, lokale 2-080

Disposition

1. Indledning
2. 580 mio. kr. til at understøtte en fornyelse og kvalificering af de 30 mia. kr. der bruges i dag
3. Kvalitet
4. Afrunding

1. Indledning

- Tak for spørgsmålene. Jeg vil besvare de tre spørgsmål samlet, og så kan vi bagefter tage debatten omkring de enkelte dele, hvis der er interesse for det.
- Omdrejningspunktet i samrådsspørgsmålene er øjensynligt Helhedsplanen, der som udgangspunkt er finansministerens ressort. Det ved jeg også at spørgeren er bevidst om. Men da I har stillet spørgsmålene til mig – ikke finansministeren – vil jeg tage udgangspunkt i det, som relaterer sig til dagtilbudsområdet, og dermed også fokus i forhold til det, som er mit ressort.
- Der ligger en overordnet præmis i de tre samrådsspørgsmål. En præmis om, at det demografiske udgiftspres kan overføres én til én til dagtilbudsområdet. Det kan det ikke, hverken på dagtilbudsområdet eller på noget andet enkeltområde for den sags skyld.
- Derfor vil jeg gerne advare imod, at vi lægger den demografiske udvikling ned over bestemte sektorområder som en ”naturlov”, der bestemmer niveauet og udviklingen i udgifterne.
- Der skal være plads til politiske prioriteringer. Det kan f.eks. være i forhold til områder, som man ønsker at opprioritere. Det er bl.a. det, som regeringen gør med vores finanslovsforslag for 2017, hvor vi foreslår en styrket indsats på dagtilbudsområdet, såvel som på sundhedsområdet og andre områder.
- Det er klart, at den demografiske udvikling i de kommende år vil lægge pres på dele af den offentlige sektor. Men der er altså ikke tale om, at den demografiske træk kan omregnes til konkrete merudgifter, som vi skal finde finansiering til.
- Vi tager løbende bestik af behovet for at tilføje ekstra ressourcer til den offentlige service. Det gør vi både i forbindelse med de årlige finanslovsaftaler og i forbindelse med de årlige økonomiaftaler med kommuner og regioner.

- I gennem en skarp prioritering af midlerne sikrer regeringens Helhedsplan, at vi kan forbedre kernevelfærden, herunder børneområdet, uddannelsesområdet og samtidig ruste den offentlige sektor generelt til at håndtere de demografiske udfordringer, vi ser for os de kommende år.

2. 580 mio. kr. til at understøtte en fornyelse og kvalificering af de 30 mia. kr. der bruges i dag

- De 580 mio. kr. skal bruges til at understøtte en fornyelse og kvalificering af de investeringer, vi i forvejen laver på området.
- Der bruges hvert år ca. 30 mia. kr. på dagtilbudsområdet. Kommunernes udgifter udgør ca. 25 mia. kr., mens forældrebetalingen udgør ca. 5 mia. kr.
- Når man sammenligner Danmark internationalt, er Danmark et af de lande, der bruger allerflest ressourcer på dagtilbud. Det understreger, at vi prioriterer området og har høje ambitioner for området.
- I regeringen har vi valgt at videreføre og prioritere løftet på 750 mio. kr., som blev afsat til kvalitetsudvikling og mere pædagogisk personale på finansloven. Og vi investerer derudover yderligere 580 mio. kr. over de næste 4 år på dagtilbudsområdet.
- Jeg er meget optaget af, at dette ikke bare bliver en diskussion omkring de 580 mio. kr., men at vi også får kvalificeret de 30 mia. kr., vi allerede bruger på dagtilbudsområdet.
- Vi ved fra forskning, at gode dagtilbud gør en forskel for børns liv både her og nu og langt ind i børns voksenliv. Især for børn i udsatte positioner er det vigtigt at få en god start på livet.
- Vi ved samtidig fra nyere undersøgelser, at vi ikke er i mål i forhold til at løfte børnene. Vi er bestemt ikke i mål, når vi kigger på at bryde den negative sociale arv.
- Fx viser en undersøgelse, at ca. halvdelen af de tosprogede børn, der begynder i børnehaveklasse, ikke har de nødvendige sproglige kompetencer. Og en helt ny undersøgelse fra i år viser, at der er stor forskel mellem børn med en mor, der har en lang uddannelse og børn med en mor, som ingen uddannelse har. Både i 3-års-alderen og i 5-års-alderen er der en stor forskel. Og denne forskel fortsætter gennem hele skolegangen.
- Så hvis vi vil bryde den negative sociale arv og hvis vi vil sikre, at vi gør op med den chanceulighed, der forefindes i dag; Så er det ikke nok, at vi kun har

det fokus når vi taler folkeskolen, vores grunduddannelser og vores uddannelsessystem, vi skal have et langt stærkere fokus på hele vores børneområde og på vores dagtilbudsområde.

- Nyere forskning fra Rockwool Fonden viser, at på væsentlige områder er Danmark overordnet set på niveau med USA, når det kommer til spørgsmålet om at bryde – eller netop ikke at bryde – den negative sociale arv i forhold til indtjeningsmuligheder.
- Og Danmark er det land i Norden, som er dårligst til at bryde med den negative sociale arv. Vi er gode til midtergruppen i dagtilbud og skole, men ikke altid lige så gode til at skabe læringsmiljøer, der også når børnene i udsatte positioner eller dem, der er i top. Det skal vi gøre noget ved.
- Den pædagogiske læreplan, som er en ramme for den pædagogiske praksis i dagtilbud, nyder stor opbakning både blandt personale og blandt ledere. Men også her viser undersøgelser, at der bl.a. er stor forskel på; Hvor systematisk og vidensbaseret man arbejder med læring, hvor meget man f.eks. inddrager forældrene, og forskel på, hvordan man bruger den pædagogiske læreplan ude på den enkelte institution.
- Derfor har jeg også igangsat et stort udviklingsarbejde med praktikere, forskere og interessenter for at se på, hvordan den pædagogiske læreplan kan blive et endnu bedre redskab for praktikerne, og hvordan vi får et fælles sprog for bl.a. barnesyn, børnefællesskaber og det brede læringsyn. Så vi kan sikre, at vi kan styrke kvaliteten i vores dagtilbud yderligere.
- Det er således ikke bare ét håndtag, vi kan tage fat på, når vi skal se på, hvordan vi kan forbedre kvaliteten, og dermed også sikre, at de 30 mia. kr., som vi anvender på dagtilbudsområdet, bliver anvendt endnu bedre.
- De 580 mio. kr. skal i den sammenhæng ikke blot bruges til at lægge ovenpå, de skal bruges til, at vi får kvalificeret og styrket anvendelsen af de ca. 30 mia. kr., vi bruger på området. Derfor vil regeringen fremlægge et samlet dagtilbudspil i begyndelsen af 2017.
- For vi kan også i dag se, at der er stor forskel på, hvordan ressourcerne bruges ude i de enkelte kommuner. At man i institutioner, der har den samme normering kan se, at der er en væsentlig forskel på, hvor meget tid personalet har sammen med børnene. Så det er ikke kun et spørgsmål om, hvor mange ressourcer, der bliver brugt, men i høj grad også et spørgsmål om, hvordan ressourcerne bruges.

- Der er rigtig god grund til, at vi der samlet set kigger på, hvordan vi anvender de 30 mia. kr. på området endnu bedre. Også for at sikre, at de børn, der kommer fra udsatte hjem får et bedre tilbud.

3. Kvalitet

- Fra Christiansborg kan vi sætte rammerne for dagtilbuddene. Men det er i sidste ende kommunernes ansvar at sikre, at kvaliteten i dagtilbuddene er i orden. Det ligger i det kommunale selvstyre, og det synes jeg, vi skal bevare.
- Men det betyder jo også at kommunerne, også de steder, hvor man ikke lige nødvendigvis i dag får nok kvalitet ud af pengene, også har en opgave for at løfte børneområdet. Det er kommunerne, der er tættest på. Det er kommunerne der kan vurdere, hvordan dagtilbuddene konkret skal tilrettelægges i den enkelte kommune.
- Fra ministeriet kan vi understøtte med vejledning. Bl.a. det nye praksiskonsulentkorps, der kan rådgive om gode og trygge læringsmiljøer eller inspirationsmaterialer. Men det kan også være i forhold til, hvordan man kan tilrettelægge tingene mere hensigtsmæssigt. Hvordan man kan være med til at understøtte, hvordan vi får skabt mest mulig kvalitet på dagtilbudsområdet.
- Men man skal bare ikke tro, at man kan regulere i alle detaljer i forhold til, hvordan kvalitet udfoldes lokalt. Det er der, hvor kommunerne og også de daglige ledere, skal løfte deres del af ansvaret, og hvor de også er bedst til at håndtere opgaven.

4. Afslutning

- Jeg og regeringen er meget optaget af at sikre, at vi fortsat udvikler et velfungerende dagtilbudsområde i Danmark.
- Derfor fremlægger vi et samlet politisk udspil på dagtilbudsområdet i januar 2017.
- Et udspil som jeg ser frem til at forhandle med partierne.
- Fordi det er vigtigt, at vi ikke kun ser på demografiske træk eller kun kigger på de ekstra midler, der tilføres, men at vi grundlæggende også kigger på, hvordan vi får mest kvalitet ud af de 30 mia. kr. vi bruger på dagtilbudsområdet samlet set. Ikke kun for at bryde den negative sociale arv, men også for at sikre, at alle børn møder trygge, gode og omsorgsfulde læringsmiljøer i deres dagtilbud.